LMT
Lietuvos mokslo taryba

NAUJIENLAIŠKIS

2026 M. RUGSĖJO MĖN. | NR. 21

Spalio 19–23 dienomis Vilniuje vyksianti tarptautinė mokslo savaitė „(re)SEARCH 2026“ kvies pažvelgti į mokslą ne tik kaip į atradimų ir pažangos šaltinį, bet ir kaip į erdvę, kurioje kuriamas pasitikėjimas, mezgamos tarptautinės partnerystės ir ieškoma atsakymų į valstybių bei visuomenių ateičiai svarbius klausimus.
Visą savaitę mokslo, politikos ir inovacijų bendruomenės atstovai kalbėsis apie tai, kaip kintančioje geopolitinėje ir technologinėje aplinkoje suderinti mokslo atvirumą ir saugumą, stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą ir didinti mokslo vaidmenį priimant sprendimus.
Viena šių temų – mokslo diplomatija ir Lietuvos vieta tarptautinėje mokslo erdvėje. Ar Lietuvai pakanka būti stiprių tarptautinių tinklų dalimi, ar galime patys juos kurti, telkti partnerius ir formuoti darbotvarkę? Apie tai – pokalbis su Masačusetso technologijos instituto (MIT) profesoriumi Gediminu Urbonu, spalio 20 d. Lietuvos mokslo forume „Kai mokslas tiesia tiltus“ dalyvausiančiu diskusijoje „Mokslo diplomatijos potencialas Lietuvai: ką galime pasiekti?“
Visą interviu galite skaityti naujienlaiškio skiltyje „Mėnesio interviu“.

NAUJIENOS

Pasirašytas Lietuvos mokslų akademijos ir Lietuvos mokslo tarybos bendradarbiavimo memorandumas

Baltijos šalių NCP susitikime – dėmesys „Europos horizonto“ ateičiai ir bendradarbiavimui

LMT delegacija Suomijoje susipažino su kompetencijos centrų patirtimi

Daugiau medžių mieste – švaresnis oras? Mokslininkės teigimu, ne viskas taip paprasta

V. Nekrošius: Konstitucijos esmė – ne tik taisyklės, bet ir vertybės

NAUJAUSI KVIETIMAI

Priemonės „EUREKA tinklo klasterių projektai“ ITEA 4 klasterio tarptautinis kvietimas teikti paraiškas (2026 m.)

Iki 2026-11-02

Kvietimas teikti paraiškas dalyvauti „AUK individualiai 1.0“ programoje

Iki 2026-11-11

Europos partnerystės „Vandens sauga planetai (Water4All)“ 2026-2027 metų paraiškų konkursas

Iki 2026-11-10

Europos bioįvairovės partnerystės Biodiversa+ 2026-2027 metų paraiškų konkursas

Iki 2026-11-10

Europos partnerystės FOREST (Forests, forestry, and the forest-based sector) 2026-2027 metų paraiškų kvietimas

Iki 2026-12-02

Europos partnerystės SBEP (Sustainable Blue Economy) 2026-2027 metų paraiškų kvietimas

Iki 2026-11-16

LMT DŽIAUGIASI

LMT komiteto nariui prof. dr. Virginijui Šikšniui – įteiktas prestižinis Japonijos apdovanojimas

Rugsėjo 11 d. Lietuvos mokslo tarybos (LMT) Mokslo ir studijų politikos komiteto nariui, Vilniaus universiteto Gyvybės mokslų centro Biotechnologijos instituto prof. dr. Virginijui Šikšniui įteiktas vienas prestižiškiausių Japonijos valstybinių apdovanojimų – Tekančios saulės ordinas su aukso spinduliais ir kaspinu (angl. *The Order of the Rising Sun, Gold Rays with Neck Ribbon*).

LMT
Lietuvos mokslo taryba

NAUJIENLAIŠKIS

2026 M. RUGSĖJO MĖN. | NR. 21

MTI akiratyje
LIETUVA TARPTAUTINĖSE MOKSLO PLATFORMOSE

BBMRI-ERIC®
biobanking for a healthier world

2020 m. balandžio 15 d. Lietuva tapo visateise BBMRI-ERIC – Europos biobankų ir biomolekulinių išteklių mokslinių tyrimų infrastruktūros – nare. BBMRI-ERIC jungia nacionalinius biobankų tinklus ir sudaro sąlygas tyrėjams naudotis žmogaus biologiniais mėginiais, su jais susijusiais sveikatos duomenimis, kokybės valdymo, etikos, teisės ir duomenų prieigos sprendimais.
Lietuvos dalyvavimas BBMRI-ERIC įgyvendinamas per Lietuvos nacionalinį biobankų mazgą, kurio funkcijas atlieka Nacionalinis vėžio institutas.
Lietuvoje ši infrastruktūra plėtojama per Žmogaus biologinių išteklių centrą (HBRC), kurio projektu siekta sukurti bendrą nacionalinę biobankų infrastruktūrą, sustiprinti žmogiškuosius išteklius, mokslinę kompetenciją ir biobankininkystės veiklas šalyje. HBRC veikloje dalyvaujančios institucijos kuria pagrindą moderniems biomedicinos tyrimams, personalizuotos medicinos plėtrai ir Lietuvos integracijai į Europos mokslinių tyrimų erdvę.

Pagrindiniai pasiekimai

Vienas svarbiausių pasiekimų – Lietuvos tapimas visateise BBMRI-ERIC nare ir nacionalinio biobankų mazgo įtvirtinimas tarptautiniame Europos biobankų tinkle. Tai sudarė sąlygas Lietuvos biobankams veikti pagal tarptautinius standartus, dalyvauti Europos biobankų iniciatyvose ir stiprinti šalies biomedicinos tyrimų infrastruktūrą.

HBRC biobankuose tvarkomos onkologinių, hematologinių, infekcinių, širdies, reumatologinių ligų ir populiacinių mėginių kolekcijos. Nacionaliniame biobanke daugiausia kaupiama su vėžiu susijusi biologinė medžiaga – audinių, kraujo, serumo, plazmos, ląstelių, DNR ir RNR mėginiai, taip pat su jais susiję klinikiniai ir demografiniai duomenys. BBMRI-ERIC nurodo, kad per pastaruosius metus Lietuvos biobanke sukaupta daugiau kaip 16 tūkst. mėginių.

Svarbi HBRC veiklos kryptis – biologinių mėginių ir duomenų valdymo harmonizavimas, standartinių veiklos procedūrų diegimas, etiškai ir teisiškai apsaugotų duomenų tvarkymas bei atviros prieigos tyrimų platformos kūrimas. Ši infrastruktūra taip pat skatina ryšius su Europos ir kitomis tarptautinėmis biobankų iniciatyvomis, prisideda prie visuomenės informavimo apie biobankų reikšmę biomedicinos tyrimams, visuomenės sveikatai ir personalizuotai medicinai.

Nauda Lietuvai

Narystė BBMRI-ERIC suteikia Lietuvos mokslininkams prieigą prie Europos biobankų ekosistemos, tarptautinių ekspertinių žinių ir standartizuotų biologinių mėginių bei susijusių sveikatos duomenų valdymo praktikų. Tai ypač svarbu šiuolaikiniams biomedicinos, personalizuotos medicinos, vėžio, retųjų, infekcinių ir kitų ligų tyrimams.

HBRC padeda užtikrinti, kad Lietuvoje kaupiami žmogaus biologiniai ištekliai būtų tvarkomi atsakingai, tvariai ir laikantis gerosios biobankų praktikos.

Ši infrastruktūra sudaro palankesnes sąlygas Lietuvos mokslo ir sveikatos priežiūros institucijoms dalyvauti tarptautiniuose tyrimų projektuose, kurti naujas ligų prevencijos, diagnostikos, gydymo ir stebėsenos priemones bei plėtoti aukštąsias biotechnologijas.

Lietuvos dalyvavimas BBMRI-ERIC stiprina šalies gyvybės mokslų ir biomedicinos tyrimų tarptautiškumą, padeda Lietuvos biobankams tapti Europos mokslinių tyrimų erdvės dalimi ir didina Lietuvos potencialą prisidėti prie pažangių sveikatos technologijų, individualizuotos medicinos ir biotechnologijų inovacijų kūrimo.

Prenumeruokite LMT naujienlaiškį

Gaukite aktualiausias mėnesio naujienas tiesiai į savo el. pašto dėžutę!

Svarbiausios naujienos
Renginiai ir kvietimai
Aktualijos ir interviu

PRISIJUNKITE PRIE **PRENUMERATORIŲ** BENDRUOMENĖS →

Science Week in Lithuania
(re) SEARCH 2026
KEEP THINKING!

NAUJIENLAIŠKIS

2026 M. RUGSĖJO MĖN. | NR. 21

MĖNESIO INTERVIU

G. Urbonas: Lietuva gali ne tik dalyvauti tarptautiniuose mokslo tinkluose, bet ir juos inicijuoti

Lietuvos mokslininkai dirba stipriausiuose pasaulio universitetuose, dalyvauja tarptautiniuose projektuose ir kuria ryšius su įtakingomis mokslo institucijomis. Tačiau tarptautinis matomumas savaime dar nereiškia įtakos. Kaip individualią mokslininkų ir institucijų sėkmę paversti ilgalaikiu Lietuvos mokslo diplomatijos kapitalu? Ir ko reikia, kad Lietuva ne tik įsitrauktų į kitų kuriamus tarptautinius tinklus, bet ir pati telktų partnerius bei formuotų darbotvarkę?

Šie klausimai spalio 20 d. bus keliami Lietuvos mokslo tarybos (LMT) organizuojamame Lietuvos mokslo forume „Kai mokslas tiesia tiltus“, kuris yra tarptautinės mokslo savaitės „(re)SEARCH 2026“ dalis. Forumo diskusijoje „Mokslo diplomatijos potencialas Lietuvai: ką galime pasiekti?“ mokslo, akademinės bendruomenės ir valstybės politikos atstovai aptars Lietuvos galimybes stiprinti savo vaidmenį tarptautinėje mokslo erdvėje ir tai, kokių ilgalaikių sprendimų reikia šiam potencialui išnaudoti.

Vienas diskusijos dalyvių, Masačusetso technologijos instituto (MIT) profesorius Gediminas Urbonas, pabrėžia, kad nedidelės valstybės įtakos tarptautinėje mokslo erdvėje neapibrėžia vien jos dydis, institucijų ar investicijų mastas. Esminis klausimas – kokias pasauliui svarbias problemas valstybė yra pasirengusi spręsti ir ar geba aplink jas telkti stiprias tarptautines partnerystes.

> „Nedidelės valstybės įtaką lemia ne jos institucijų ar investicijų mastas, bet gebėjimas aiškiai suformuluoti, kokias pasauliui svarbias problemas ji yra pasirengusi spręsti, ir sutelkti aplink jas stiprias tarptautines partnerystes. Matomumas atsiranda dalyvaujant, o įtaka – kuriant iniciatyvas, puoselėjant pasitikėjimą ir tampant patikimu partneriu“, – sako G. Urbonas.

Tarptautinėje mokslo erdvėje svarbu ne tik dalyvauti projektuose ar tinkluose, bet ir būti ten, kur keliami nauji klausimai, gimsta iniciatyvos ir kuriamos ilgalaikės partnerystės. Nedidelei valstybei tai reiškia poreikį aiškiai apsibrėžti sritis, kuriose ji gali pasiūlyti tarptautiniu mastu reikšmingų kompetencijų ir savitą perspektyvą.

Daugelį metų tarptautiniuose akademiniuose, meno ir mokslo tinkluose dirbantis G. Urbonas, kurio iniciatyva pradėtas plėtoti MIT ir Lietuvos institucijų bendradarbiavimas, Lietuvos potencialą pirmiausia sieja su gebėjimu telkti. Pasak jo, didžiausią poveikį dažnai sukuria ne didžiausios institucijos, o tos, kurios geba peržengti disciplinų ir sektorių ribas. Šiandien proveržiai vyksta ten, kur susitinka mokslas, technologijos, menas, humanitariniai ir socialiniai mokslai, viešoji politika bei vietos bendruomenių žinios. „Esame pakankamai nedideli, kad galėtume greitai kurti ryšius tarp universitetų, valstybės institucijų, verslo, kultūros ir diasporos, tačiau turime pakankamai stiprių tyrėjų bei kūrėjų, kad galėtume siūlyti tarptautiniu mastu reikšmingas iniciatyvas“, – teigia G. Urbonas.

20 SPALIO

Lietuvos mokslo forumas „Kai mokslas tiesia tiltus“

TARPTAUTINĖS MOKSLO SAVAITĖS LIETUVOJE „(RE)SEARCH“ DALIS

Vilnius

Lietuvos mokslo taryba (Gedimino pr. 3)

REGISTRACIJA

SVIENCEWEEK.LT

SKAITYTI VISĄ INTERVIU

RCL
Research Council of Lithuania

NEWSLETTER

SEPTEMBER 2026 | NO. 21

NEWS

Lithuanian Academy of Sciences and Research Council of Lithuania Sign Memorandum of Cooperation

Baltic NCP Meeting Focuses on the Future of Horizon Europe and Cooperation

RCL delegation explores Finland's experience with flagship research programmes

More Trees in the City – Cleaner Air? According to a Researcher, It's Not That Simple

V. Nekrošius: The Essence of the Constitution Lies Not Only in Rules, but Also in Values

LATEST CALLS

International Call for Proposals under the ITEA 4 Cluster of the "EUREKA Network Cluster Projects" Measure (2026)

Until 2 November 2026

Call for Applications to Participate in the "AUK Individualiai 1.0" Programme

Until 11 November 2026

2026–2027 Call for Proposals under the European Partnership "Water Security for the Planet (Water4All)"

Until 10 November 2026

2026–2027 Call for Proposals under the European Biodiversity Partnership Biodiversa+

Until 10 November 2026

2026–2027 Call for Proposals under the European Partnership FOREST (Forests, Forestry and the Forest-Based Sector)

Until 2 December 2026

2026–2027 Call for Proposals under the European Partnership SBEP (Sustainable Blue Economy)

Until 16 November 2026

BBMRI-ERIC®
biobanking for a healthier world

On 15 April 2020, Lithuania became a full member of BBMRI-ERIC – the Biobanking and BioMolecular Resources Research Infrastructure. BBMRI-ERIC connects national biobanking networks and provides researchers with access to human biological samples, associated health data and expertise in quality management, ethics, legal matters and data access.

Lithuania participates through its National Node, operated by the National Cancer Institute.
The infrastructure is developed through the Human Biological Resources Centre (HBRC), which strengthens national biobanking capacity, scientific expertise and supports advanced biomedical research, personalised medicine and Lithuania's integration into the European Research Area.

Key Achievements

Lithuania's accession to BBMRI-ERIC as a full member and the integration of its National Node into the European biobanking network have enabled Lithuanian biobanks to operate in accordance with international standards and participate in European initiatives.

HBRC biobanks manage collections of biological samples related to cancer, haematological, infectious, cardiovascular and rheumatological diseases, as well as population-based collections. More than 16,000 samples have been collected in the Lithuanian biobank in recent years.

HBRC also advances the harmonisation of biological sample and data management, standard operating procedures and the development of an open-access research platform.

Benefits for Lithuania

Membership in BBMRI-ERIC gives Lithuanian researchers access to the European biobanking ecosystem, international expertise and standardised practices for managing biological samples and associated health data.

HBRC supports the responsible and sustainable management of human biological resources and strengthens opportunities for Lithuanian research and healthcare institutions to participate in international research projects.

Lithuania's participation in BBMRI-ERIC strengthens the international integration of its life sciences and biomedical research and its capacity to contribute to advances in personalised medicine, health technologies and biotechnology.